

Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit

Qeqqata Erhvervsråd

www.qts.gl

Sisimiut den 17. juni 2010

Uunga/Til:
Transportkommissionen
Postboks 909
3900 Nuuk

Pillugu: Tusarniaaneq siunissamut takorluukkat

Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit Angallanneq pillugu isumasioqatigiissitamut siunissaq pillugu takorluukkanut ullulernerqarsimasumik maajip 21-at 2010-imut imaattunik oqaaseqaatissaqarpoq.

Angallanneq pillugu isumasioqatigiissitap takorluukkatut siunnersuutaa februarip aappaanersumut Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit oqaaseqaateqarput, oqaaseqaatigalugulu takorluukkatut siunnersuut angallannermut inuutissarsiutitigullu ineriartornermut ataqtigiinnerat pillugu amigaateqartumik. Aammattaaq oqaaseqaatigaarput takorluukkatut siunnersuutip amigaatigigaa Sisimiuni umiarsualiviup qanoq iluseqarnissaanut takorluukkat, tassami Sisimiut avaqqunneqarsinnaanngimmat Nunarput tamaat ataatsimut isigalugu inuutissarsiornikkut ineriartornikkut, annertuumik inuutissarsiornikkut tunisassiorneq tassanngaanik aallaaveqarmat.

Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit takorluukkatut siunnersuummut isumaqarput pitsaasuusooq angallannikkut takorluuinissamut pingaaruteqartut ilanngunneqarsimmata, tassalu inuutissarsiornikkut ineriartorneq aammalu innuttaasut nikerarnerisa ineriartornerat, kiisalu allat inuiaqatigiinni misissueqqissaarnerit naleqqersuinissamut pingaaruteqartut sutigut ullumikkut takusinnaasatsigut inuutissarsiornerup ineriartornerata ingerlarnganut. Tassalu ilaatigut Alco-mik suliniut, kiisalu Nunatsinni inuiaqatigiit nuttarsinnaanerannut misissueqqissaarnerit.

Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiit isumaqarput siunissamut takorluukkat umiarsuartigut angallanneq kiisalu nunap immikkoortuani angallanneq, ilaasunik assarsuinikkut taamatuttaaq pingaaruteqarluartoq, Arctic Umiaq Line A/S-muunnaanngitsoq imaluunniit Air Greenlandimuunnaanngitsoq. Periarfissat allat aamma takuneqartariaqarput, assigiinngitsut umiarsuartigut silaannakkullu suliffeqarfiit ingerlatsisut eqqarsaatigalugit taakkumi aamma inuutissarsiornikkut ineriartornermik sunniuteqaqataasinnaanerit ilaammat sumiiffikkaani aammalu nunap immikkoortuini, pingaartumik Qeqqani nunap immikkoortuani. Angallannermut isumalioqatigiissitap ataatsimut isiginninnerunissamik ujartuigaluartoq, taamaattoq ajornakusoopoq nunap sumiiffikkaavini pissutsit avaqqunneq ajornakusoortut, inuutissarsiornikkut pingaaruteqarluartut aammalu nunap immikkoortuanut sunniuteqaqataaalluarsinnaasut. Taamaattoq oqarnerunngilaq ataatsimut isiginnerup atorsinnaanngissusianut. Tamanna ilanngunneqartariaqarpoq sumiiffinni aammalu nunap immikkoortuini sunniutaasinnaasut siunniussiviusullu, ineriartornerit appariartunnginnissaat pillugu.

Tassa Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiinnut pingaaruteqarpoq ineriartornerit sunniuteqaqataasinnaasut aallutissallugit soorlu sumiiffikkaani periarfissarititaasut. Nunap sumiiffikkaavini angallannikkut periarfissaasut aallunneqarpata periarfissaqartilissavai inuutissarsiornikkut ineriartornerup eqaannerulerneranik aammalu sukkannerusumik allanngoriartornerit tulluarsarsinnaanermik, qisuariarsinnaanermillu angallannikkut pisariaqartitat

nutartertuartut aallaavigilluinnarlugit. Angallannermut isumalioqatigiissitap allanneratut isumaqarpugut inuiaqatigiit Nunatsinni ikittunnguusugut, tamannalu pilersitsilluinnarpoq tullursallaqqissuseqartariaqarnermik inuutissarsiornikkut ineriartornerit takkussuuttuurtut unammillerumallugit.

Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiinni isumaqarpugut aalisakkanik avammut tunisassiorneq suliareqqiinerlu suli siunissamut pingaaruteqartuarallassasut Nunatta ataatsimut tunisassiornera eqqarsaatigalugu, nuna immikkoortorput tunisassiornikkut sulisussaarnikkullu periarfissaqarluarmat.

Isumaqaataavugut suli ingerlaavartumik pitsanngorsaajuarnarit ineriartornerup ilagiuaannartariaqarai, taamaalilluni aningaasarsiornikkut isertitaqarluarsinnaanerup pitsanngorsartuarnissaanut, taamaattoq pisariaqarpoq ingerlaavartumik piginnaanngorsaanerit teknologiit nutaat takkussortut eqqarsaatigalugit tamaasillunilu aatsaat ulluinnarsiutinngorlutik.

Siunissamut takorluuinerit takornariaqarnermut tunngasuni, Qeqqata nunap immikkoortua (Arctic Circle Region) sivisunerusumik ukiup ilaani takornariaqarneq suliassaqaarfiusarpoq allallu unniunianik sullissinerit pikkorissartut ataatsimeersuartitsinerillu, ukiup ilaa suliassaqaarfiulluartoq nalinginnaasumik nunap ilaani allani juniuvoq augustiullunilu akunnittarfinni unnuisarneq eqqarsaatigalugu. Nunatsinni Naatsorsueqqissaartarfimmit uinnisarnernut takussutissiani takuneqarsinnaavoq Qeqqani nunap immikkoortuani qaamatikkaanut agguataarinnermi assigiiaarnerusunik takussutissiassartaqartoq. Taakku saniatigut ilannguttariaqarput umiarsuarnik takornariartaatitigut takornariat amerliartornerat, isumalioqatigiissitap takussutissaani takuneqarsinnaasoq qupp. 25-imi, malunnaatilimmi ineriartornerit, Sisimiut Kangerlussuarlu pingaarutilimmik ilaallutik, taakkuli unnuisarfinnut sunniuteqaanngilluinnarput.

Taamaattumik tikkuartariaqarpoq Qeqqata Nunap immikkoortua inuiaqatigiit aningaasarsiornernerannut takornariaqarnerup iluanit annertuumik peqataasoq, Kangerlussuaq pingaarutilimmik tikitassaalluni, Sisimiut Maniitsullu saniasigut, taakku immikkoornerusumik takornarissanut tunisassiaqarlutik. Taakkunanilu sullissinerit piffissanut siammasinnerusunut siaanerusimapput, inunnut aammalu suliffeqarfeeqqanut minnerusunut sumiiffikkaanullu arlaqarnerusunut, pingaartumik piniariartitsinerit og aalisariartitsinerit qimusserartitsinerillu aammalu nittarsaassinerit.

Kisiannili, nalunneqaanngitsutut Sisimiut umiarsualiviat ineriartornissaagaluanut ilitsivissakkinini containerinullu inissakinnini annertunerusumik ineriartorfiusinnaanerigaluamut sulissinernut tamakkununga aporfinngorsimavoq, soorlu takornarissanik tikiffittut/- sullissiffittullu, allanullu ineriartoqqiffiusunut pisattanut assartuineritut kiffartuussinernullu allanut soorlu usingiaanernut tamakkununga toqqaannartumik attuumassuteqarmat.

Ilutigitillu GTE-ip naatsorsuutigivaa – ineriartornerit annerusut soqutigineqaleriartornerillu aallaavigalugit nunarsuaq tamaat ataatsimut isigalugu – Nunarput misigisassarsiorumallutik takornarissanik tikinneranerulersussaavoq, tamakkulu immikkuullarissumik assartorneqarumallutik. Tamakku assartuinerimik pisariaqartitsinerit, soorlu umiatsiatigut qulimiguulinnillu attartornerit pingaarutilimik sunniuteqalersussaapput sullissinerni taamatut ittuni.

Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiinniit assut soqutiginaruuvoq paaseqqissaassallugu inuiaqatigiit aningaasarsiorneranni iluanaarutit nunallu immikkoortuata nunatsinnut pingaarutaa nunap immikkoortuinut allannut sanilliullugu.

Qeqqani Inuutissarsiornermut Siunnersuisoqatigiinnut pingaaruteqarpoq aningaasarsiornikkut naleqqersuiffissaqarneq, oqaluttuarsinnaasumik Qeqqani nunap immikkoortuata ataatsimut tunisassiornermut pilersitai/tunisassiai inuutissarsiornikkut pingaarutillit eqqarsaatigalugit (takornariaqarneq kisiat eqqqarsaatiginagu), ataatsimulli iniaqatigiit tunisassiornerat eqqarsaatigalugu, taamaalilluni assersuussinerit nunap immikkoortuisa allat pilersitaat sanilliunneqarsinnaaniassamata.

oo000oooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Vedrørende: Høring af scenariepapir

Qeqqata Erhvervsråd har følgende bemærkninger til høring af Transportskommissionens scenariepapir af den 21. maj 2010.

Qeqqata Erhvervsråd kom med bemærkninger til Trafikkommissionens forslag til vision af den 2. februar 2010, og vi bemærkede os at forslaget til vision mangler vision om sammenhæng mellem trafik og erhvervsudvikling. Vi bemærkede også at der i scenarier mangler en scenarie for Sisimiut havnen, idet man kan ikke komme uden om Sisimiut hvor man har betydelige del af erhvervsudvikling set Grønland som hele, hvor en betydeligt del af erhvervsmæssigt produktion stammer herfra.

Qeqqata Erhvervsråd mener at det er godt at man nu har taget vigtige parameter for scenarie i trafikudvikling med, nemlig erhvervsudvikling og befolkningsudvikling, samt andre analyser i samfundet der er vigtige for pejling af hvilket erhvervsmæssigt udviklinger der forefindes i dag. Og det er blandt andet Alcoa-projektet, samt mobilitetsanalyse i Grønland.

Qeqqata Erhvervsråd mener at udkast til scenariepapir mangler scenarier for skibstrafik samt en regionaltrafik, som er også betydeligt del af passagetrafik, ikke kune for Arctic Umiaq Line A/S eller Air Greenland. Man må også se på andre muligheder, hvor forskellige aktører indenfor skibs- og flytrafikken som er en del af potentialer for erhvervsudvikling på en lokal og regional niveau, specielt i Qeqqata Regionen. Selvom Trafikkommissionen vil hellere tage helhedsbetragtninger, så er det jo svært at komme uden om det regionale forhold, som har stort betydning for erhvevsudvikling og regionalt potential. Men dermed ikke sagt at helhedsbetragtning værende ubrugbart.

Det er for Qeqqata Erhvervsråd meget vigtigt at man fokusere på det potentialer hver især regionerne har. Fokus på regionernes trafikpotentialer vil gøre det muligt at erhvervsudvikling bliver mere fleksibel og vil kunne reager hurtigere for tilpasninger efter behove der måtte komme for trafikudvikling. Vi mener det samme som Trafikkommissionen skriver for scenarier, at vi er en lille befolkningsstørrelse i Grønland, dette alene udstikker krav om tilpasningsdygtighed for at kunne imødegå de udfordringer der kommer hele tiden for erhvervsudvikling.

I Qeqqata Regionen mener vi at fiskeeksport samt forarbejdning af fiskeprodukter stadig er og også fremover vil være en vigtig del af Grønlands samlet produktion, regionen rummer effektivitet både i produktionen og effektivt arbejdskraft.

Vi er enig at man til stadighed skal søge effektiviseringer skal altid en del af udviklingen, således indtjeningssevne forbedres altid, det kræver dog løbende kompetenceudvikling ift. nye teknologier kommer og bliver først derefter en del af dagligdagen.

I forhold til scenariet papirets turismedel, så har Qeqqata regionen (Arctic Circle Region) noget længere sæsoner i turismeaktiviteter og andre overnatningsaktiviteter i form af deltagere til kurser og konferencer, hvor man normalt har højsæsoner for andre dele af landet i juni og august som højsæsoner for hotelovernatninger. Det fremgår ved Grønlandstatistik at antallet overnattende gæster i Qeqqata region har regionen forholdsvis lige udvikling if. til måneder. Derudover må man også tillægge at udviklingen inden for krydstogtturisme, som kommissionen har opstillet som tabel på side 25, et mærkbart udvikling af anløber af krydstogtturisme, hvor Sisimiut og Kangerlussuaq har betydelig del heraf, men denne udvikling har absolut ingen indflydelse på f.eks. hotelovernatninger.

Man må derfor påpege at Qeqqata Regionen bidrager betydeligt til samfundsøkonomien inden for området, hvor Kangerlussuaq som en meget vigtig destination, udover Sisimiut og Maniitsoq, hvor disse derudover har mere specialiserede turisme produkter. Og disse aktiviteter er spredt over længere tid, på flere personer/små virksomheder og flere steder, især jagt og lystfiskeri, hundeslædeeventyr og MICE

Men, som bekendt så har specielt Sisimiuts havn, med meget snævre og begrænsede liggepladser og containerareal, blevet til en hindring for yderligere mulighed for udvikling inden for disse aktiviteter, som turistmodtagelse/-håndtering, og videre-udvikling af godstransport og andre service som losning i direkte tilknytning dertil.

Samtidig med, så har GTE klare forventninger til - ifølge de mere generelle globale trends og tendenser, - at Grønland vil få flere adventureturister, der vil have mere specialiserede transportbehov. Disse transportbehov, såsom både- og helikoptercharter vil derfor være af væsentlig betydning for netop de typer aktiviteter.

For Qeqqata Erhvervsråd vil det være meget interessant at kunne vide præcis hvilket samfundsøkonomisk afkast og betydning forhold i regionen har og sammenligne det i forhold til øvrige regioner.

Det er for Qeqqata Erhvervsråd vigtigt at kunne have en slags økonomisk pejlemærke, som kan fortælle hvilket BNP-bidrag regionen producerer for vigtige erhvervsområder (ikke kun inden for turisme), men helst samlet set af samfundsmæssige produktion, og således at man kan sammenligne med andre øvrige regioners bidrag.

Med venlig hilsen

Jørn Hansen, Formand
Qeqqata Erhvervsråd

Hans Henrik Olsen, Direktør
Qeqqata Erhvervsråd